

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
II. DÖNEM I. YAZILI SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
9. SINIF

**SABAH
OTURUMU**

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

Aldığı Puan

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 7 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100(yüz) tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 3 ve 4. sorular 10 puan; 1, 2, 5 ve 6. sorular 15 puan;
7. soru 20 puan değerindedir.

1. Aşağıda Memduh Şevket Esendal'ın İhtiyar Çilingir adlı hikâyesinden bir parça verilmiştir.

Ben oradayken, gençten bir adam geldi. Elinde bir değnek vardı. Demirciye uzattı. Bu değneğin ucuna beş on halka geçirilecek. Bu genç adam, onunla, her sabah akşam bağa giderken eşeği dürtecek.

Demirci anladı, ses çıkarmadı, duvardan üç beş halka aldı, sanatına hâkim bir adam sessizliğiyle değneğe taktı. Fakat, genç adam, usule aykırı olarak değneğin yan tarafına bir halka daha taktırmak istiyordu. Çilingirle aralarında tartışma başladı. Çilingir, “Olmaz, dedi, bunun usulü böyledir.”

Delikanlı usulü bozmakta ısrar ediyordu.

- Canım sen tak. Nene lazım...
- Takılmaz evladım... Ben kırk yıldır bu sanatı işlerim.
- Canım, parasıyla değil mi? Sen takıver, ötesine karışma!

Bu parçada demirci ile genç adam arasındaki temel çatışmanın çözümü için bir öneri yazınız. (15 puan)

2. Konak, çamurlu ve bozuk bir yolun sağında kurulmuştu. Her yandan seller akıyor, erler sırayla yerlerine geliyorlar, çadırlar kuruluyor, kazanlar indiriliyor, ötede beride ateşler parlıyordu. Bu kalabalığın arasında Tosun Bey'in al atıyla süzülüşü görüldü. İki konak geriden orduya yetişmişti.

Bu parçadaki “süzülmek” kelimesinin anlamını bağlamdan hareketle yazınız. Bu kelimeyi, “çok zayıflamak” anlamına gelecek biçimde bir cümlede kullanınız. (15 puan)

3. Aşağıda Bahaeddin Özkişi'nin Koltuk Değnekleri adlı hikâyesinden bir parça verilmiştir.

Terminal tenhaydı. Alanı iyice görebilecek bir koltuk seçtim. Karşımda bir çift, ayakta duruyordu. Adam uzun boylu ve çok zayıftı. İçine fazlaca Fransızca sokuşturulmuş bir Yahudiceyle bazı şeyler anlatıyordu. Kadın yarı ilgisi onda, çevresini inceliyor, sonra dürtülmüş gibi dönüyor, aynı ses tonlu bir kelime dizisi gürültü ile başlıyor ve son buluyordu. Bir ara gözleri bana takıldı. Bakışları; yüzümde, koltuk değneklerimde ve dizlerimde ayrı ayrı durarak bir üçgen çizdi. Yağlı bir kremle parlıyordu yüzü. Dudak boyası ağzının çevresine taşırılarak sürülmüştü. Siyah, yırtık, edepsiz gözleri vardı. Dirseğiyle dürttü erkeği, çenesiyle beni gösterdi ve ilgisiz bir acımayla, esnermiş gibi, “Malade” dedi. Çevreyi tarayan gözleri daha sonra bana tekrar takıldıysa da artık ilgilenmedi.

Bu parçadaki kahramanın fiziksel özelliklerinden ikisini yazınız. (10 puan)

4. Aşağıda Cevat Şakir Kabaağaçlı'nın Sinağrit Baba adlı hikâyesinden bir parça verilmiştir.

“Cehennem Nişanı”nda beş sandaldık. Güzel bir ocak akşamı. Hava lodos. Denize kırmızı rengin türlü yayılmış. Çok kaynamış ihlamur rengindeki hayvan, geniş, ölü dalgalar. Sandallar ağır ağır sallanıyor, oltalar bekliyor, insanlar susuyor.

Otuz sekiz kulaç suyun altındaki derin sessizliğe, dibindeki dallı budaklı kayalara yedi rengin en koyusu girer mi şimdi? Sinağrit Baba döner mi avdan? Pırıl pırıl, eleğimsağma rengi pullarıyla ağır ağır, muhteşem, bir İlk Çağ kralı gibi zengin, cömert, asil ve zalim mantosu ile dolaşır mı kim bilir? Altını, zümrüdü, incisi, mercanı, sedefi lacivertliğin içinde yanıp yanıp sönen sarayını özlemiş acele mi ediyordur?

Bu parçada hangi anlatım biçimi kullanılmıştır? Parçadan örnek vererek yazınız. (10 puan)

5. Karışık olarak verilen aşağıdaki dörtlükleri bilgiler doğrultusunda düzenleyiniz. Düzenlediğiniz dörtlükleri karşılarındaki bölümlere yazınız.

- a) Birinci dörtlüğün I ve III. dizelerinde zengin kafiye vardır.
- b) Birinci dörtlüğün II ve IV. dizelerinde tam kafiye ve sözcük halinde redif vardır.
- c) İkinci dörtlüğün I ve IV. dizelerinde tam uyaktan sonra ek halinde redif vardır.
- d) İkinci dörtlüğün II ve III. dizelerinde zengin uyaktan sonra ek hâlinde redif gelmiştir.

I.Dörtlük	Dörtlüğün doğru sıralanışı
Dikenler içinde sarı gül vardır Şimdi dağlarında mor sümbül vardır Uçun kuşlar uçun doğduğum yere Ormanlar koynunda bir serin dere	
II.Dörtlük	Dörtlüğün doğru sıralanışı
Başlarken aldığım gaza yarası İhtiyar, elini bağrına soktu, İçinden çektiğim bu oktu. Dedi ki: "İstanbul muhasarası	

6.Aşağıda Ziya Osman Saba'nın Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi adlı hikayesinden bir parça ve Cemal Süreya'nın Fotoğraf adlı şiiri verilmiştir.

I.
Ben böyle düşünürken, birden atölyenin kapısı açıldı,
gelin, elindeki çiçeklerden daha beyaz, beyazlar içinde,
yanında genç kocası, bir bahar havası bırakarak, bir
bahar rüzgârı gibi önümden geçtiler, kendilerini
bekleyen otomobile bindiler. Fotoğrafçı onları
selametledikten sonra bir müddet daha eşikte kalarak
otomobili gözleriyle takip etti, sonra geri döndü,
yarattığı eserden memnun bir sanatkâr haliyle kendi
kendine gülümseyerek, beni görmeden bulunduğum
tarafa birkaç adım attı. Neden sonra varlığımı fark edip,
tatlı bir rüyadan uyanır gibi, bakışlarıyla ne istediğimi
sordu.
— Fotoğrafımı çektiğim istiyorum. Güzel olmasını
arzu ettiğim bir fotoğraf çektiğim istiyorum, dedim.

II.
Durakta üç kişi
Adam kadın ve çocuk

Adamın elleri ceplerinde
Kadın çocuğun elini tutmuş

Adam hüzünlü
Hüzünlü şarkılar gibi hüzünlü

Kadın güzel
Güzel anılar gibi güzel

Çocuk
Güzel anılar gibi hüzünlü
Hüzünlü şarkılar gibi güzel

Bu iki metnin yapı unsurları arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirleyip birer cümle ile ifade ediniz.

7. Aşağıda serim bölümü ve yapı unsurları verilen hikâyeyi, konuya uyumlu olacak biçimde ilahi bakış açısıyla en az on cümle ile devam ettiriniz. Hikâyeyi tamamlamak zorunda değilsiniz.

(Yazınız; cümle sayısı, kurmacalık, konunun işlenmesi, imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

Tema	Geçim sıkıntısı
Konu	Geçim sıkıntısı çeken bir çocuğun ailesine yardım etmek amacıyla sokakta simit satması
Olay örgüsü	-Çocuğun simitlerini satmak için bağırması -Bir adamın çocuğun yanına gelip ona sorular sorması -Çocuğun kendi hayatını ve ailesinin durumunu anlatması -Adamın simitlerin tamamını satın almak istemesi -Çocuğun adama teşekkür edip eve dönmesi
Kişiler	Çocuk ve adam
Mekân	Meydan
Zaman	Öğle sığağı
Anlatıcı ve bakış açısı	3.kişili anlatıcı, ilahi bakış açısı

Yaz sığağı kendini hissettiriyordu. Güneş en tepeye çıkmış, tüm gölgeleri silmek üzereydi. Sabahtan beri simitlerini satmak için sokak sokak gezen simitçi çocuk umudunu şehrin meydanında denemeye karar vermişti. Simit sepetini bırakacak bir gölge aradı gözleri bir süre. Sonunda bir kavak ağacının altında sığabileceğı bir boşluk bularak bağırmaya başladı:

-Sıcaaaak simiiiiit! Tazeeee simiiiiit! Gevreeeeek simiiiiit!

Meydanın her bir yanından onlarca ayak geçip gidiyor; korna sesleri, karga sesleri ve daha birçok ses birbirine karışıp gidiyordu. Sokağın köşesinden elinde çantasıyla bir adam yavaş yavaş simitçiye doğru yöneldi. Adam elli yaşlarında, takım elbiseli, iri cüsseli biriydi...